

- 1 Coğrafi Keşifler sonucunda Osmanlı Devleti'nin kontrolündeki İpek ve Baharat yolları önemini kaybetmiş ve Akdeniz ticareti canlılığını yitirmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin gelirlerini büyük ölçüde azaltmıştır. Gümrük gelirlerini artırmak isteyen Osmanlı Devleti Avrupalı devletlere kapitülasyonlar vermiştir. Ancak istenilen sonuç elde edilememiştir.

Yukarıda verilen bilgilere göre kapitülasyonlar Osmanlı Devleti'ni hangi alanda olumsuz etkilemiştir?

- A) Siyasi B) Askeri C) Sosyal D) Ekonomik

- 2 Mustafa Kemal Manastır Askeri İdadisinde okurken edebiyata, hitabete, tarihe ve Fransızcaya ilgi duymuş, bu alanlarda kendisini geliştirmiştir.

Yukarıda verilen bilgilerde Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangisi ön plana çıkmaktadır?

- A) Planlı oluşu B) Çok yönlülüğü C) Idealist oluşu D) İleri görüşlülüğü

3 **Mustafa Kemal;**

- Manastır Askeri İdadisi'nde okurken Fransızca öğrenmiş, arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata ilgi duymuştur ayrıca tarih öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik Bey ile de tarih bilincini kazanmıştır.
- 31 Mart Vakası'ndan sonra ordunun siyasete karışmasının tehlikesini sezmış bu nedenle ordunun siyasetten uzak olması gerektiğini savunmuştur. Nitekim Balkan Savaşları'nda ordu siyasete karıştığı için büyük bir fela-ketle karşılaşmıştır.

Bu bilgilerden sırasıyla Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Çok yönlülük – İleri görüşlülük B) Birleştiricilik – İleri görüşlülük
C) Idealistlik – Vatanseverlik D) Çok yönlülük - Kararlılık

- 4 19. ve 20. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Avrupa'daki gelişmelerin etkisiyle demokratikleşme hareketleri meydana gelmiştir. Bu dönemdeki önemli gelişmelerin başında Tanzimat ve Islahat Fermanları, I. ve II. Meşrutiyet dönemleri gelir.

Verilen gelişmelerin amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Azınlıkların Osmanlıya bağlılığını artırmak
B) Avrupa'daki gelişmelere ayak uydurmak
C) Dünya siyasetinde etkili olmak
D) Devleti çöküşten kurtarmak

- 5 II. Abdülhamit tarafından devlet politikası haline getirilen bu anlayışa göre dünya Müslümanları Osmanlı Halifesi etrafında birleştirilirse Osmanlı Devleti'nin yıkılması önlenabilir.

Açıklaması verilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıcılık
B) İslamcılık
C) Batıcılık
D) Türkçülük

- 6 Fransız İhtilali'nin getirmiş olduğu milliyetçilik akımı çok uluslu devletleri olumsuz etkilemişti. Milliyetçilik akımının en fazla etkilediği devletlerden biri de Osmanlı Devleti oldu. Milliyetçilikten etkilenen azınlıklar Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla isyan etmeye başladılar. Gittikçe şiddetlenen isyanlar devleti dağılma noktasına getirdi. Devleti dağılmaktan kurtarmak isteyen bazı aydınlar çeşitli fikirler geliştirdiler.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilen fikir akımının açıklaması yanlış ifade edilmiştir?

- A) İslamcılık; Müslüman milletleri Osmanlı halifesinin liderliği etrafında birleştirmeyi amaçlıyordu.
B) Türkçülük; bütün Türkleri bir çatı altında toplayarak devletin gücünü yeniden toplamayı amaçlıyordu.
C) Batıcılık; Avrupa ülkelerinin bilimini ve teknolojisini örnek alarak kötü gidişi durdurmayı amaçlıyordu.
D) Osmanlıcılık; halk arasındaki ırk, dil, din gibi farklılıkları ön plana çıkararak yeni bir devlet kurmayı amaçlıyordu.

7

Fransız İhtilali'nin (1789) dünyaya yaydığı düşünce ve akımlardan "Her millete bir devlet" şeklinde ortaya çıkan ve Osmanlı Devleti gibi çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkileyen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eşitlik B) Adalet
C) Milliyetçilik D) Özgürlük

8

Selanik'in aşağıdaki hangi özelliği Mustafa Kemal'in batıya daha yakından tanınmasına ve kendini geliştirmesine ortam hazırlamıştır?

- A) Çeşitli din ve mezhepten insanların bir arada yaşaması
B) Bölgedeki azınlıkların bağımsızlıkları için ayaklanması
C) Avrupa'da basılan gazete ve dergileri takip edebilmesi
D) Selanik kentinin bir liman şehri olması

9

Sanayi inkılabının sonuçlarından bazıları şunlardır:

- Küçük atölyeler kapanmış ve fabrikalar kurulmuştur.
- Hammadde ve pazar ihtiyacı artmıştır.
- Üretimin şekli değişmiş ve tarım, ekonomideki önceliğini kaybetmiştir.

Bu sonuçlara göre Sanayi İnkılabının Osmanlı devletine olumsuz etkilerine;

- I. Osmanlı'daki küçük atölyelerin kapanmaya başlaması.
II. Zaman içinde Osmanlı topraklarının Avrupa devletlerinin hammadde kaynağı haline gelmesi.
III. Tarımsal üretimde çalışan insan sayısında azalma yaşanması

gelişmelerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

13

Osmanlı Devleti'nin dış borçlarını ödeyememesi sonucu 1881 yılında Düyûn-u Umûmiye İdaresi kurulmuştur. Genel Borçlar İdaresi olarak da bilinen bu kurum, devletin bazı gelirlerine el koymuş ve borçlar bu gelirlerden tahsil edilmeye başlanmıştır. **Verilenlere göre Düyûn-u Umûmiye'nin kurulması ve faaliyetleri Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki sonuçlardan hangisini ortaya çıkarmış olamaz?**

- A) Devletin vergi kaynakları yabancıların kasasına girmeye başlamıştır.
B) Devletin ekonomik bağımsızlığını kaybetmesine neden olmuştur.
C) Devletin kazancı artırılmak için ticari ayrıcalıklar kaldırılmıştır.
D) Devletin ekonomisinin ve idaresinin çöküş süreci hızlanmıştır.

10

17. yüzyılın başlarından itibaren gücünü kaybetmeye başlayan Osmanlı Devleti, 18. yüzyılda ise azınlık isyanları ile mücadele etmek zorunda kalmıştır. Devletin içinde bulunduğu dağılma tehlikesine karşı Osmanlı aydınları tarafından çeşitli fikir akımları ortaya konulmuştur.

Aşağıdaki fikir akımlarından hangisi, hiçbir ayırım gözetmeksizin herkesi eşit kabul ederek azınlıkların devletten ayrılmasını önlemeyi amaçlamaktadır?

- A) Osmanlıcılık B) İslamcılık
C) Türkçülük D) Batıcılık

11

Mustafa Kemal doğup büyüdüğü Selanik şehri Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan kapısıydı. Çok uluslu yapıya sahip olan bu şehirde Rumlar, Sırp-lar, Bulgarlar, Ermeniler ve Türkler bir arada yaşamaktaydı.

Aşağıdakilerden hangisi Selanik'in bu durumuna bakılarak ulaşılabilecek yargılardan biri değildir?

- A) Etnik yapı çeşitlidir.
B) Sosyal etkileşim yavaştır.
C) Kültürel açıdan zengindir.
D) Avrupa'daki gelişmelere açıktır.

12

Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti'nde ilk olarak Balkanlarda etkili olmuştur.

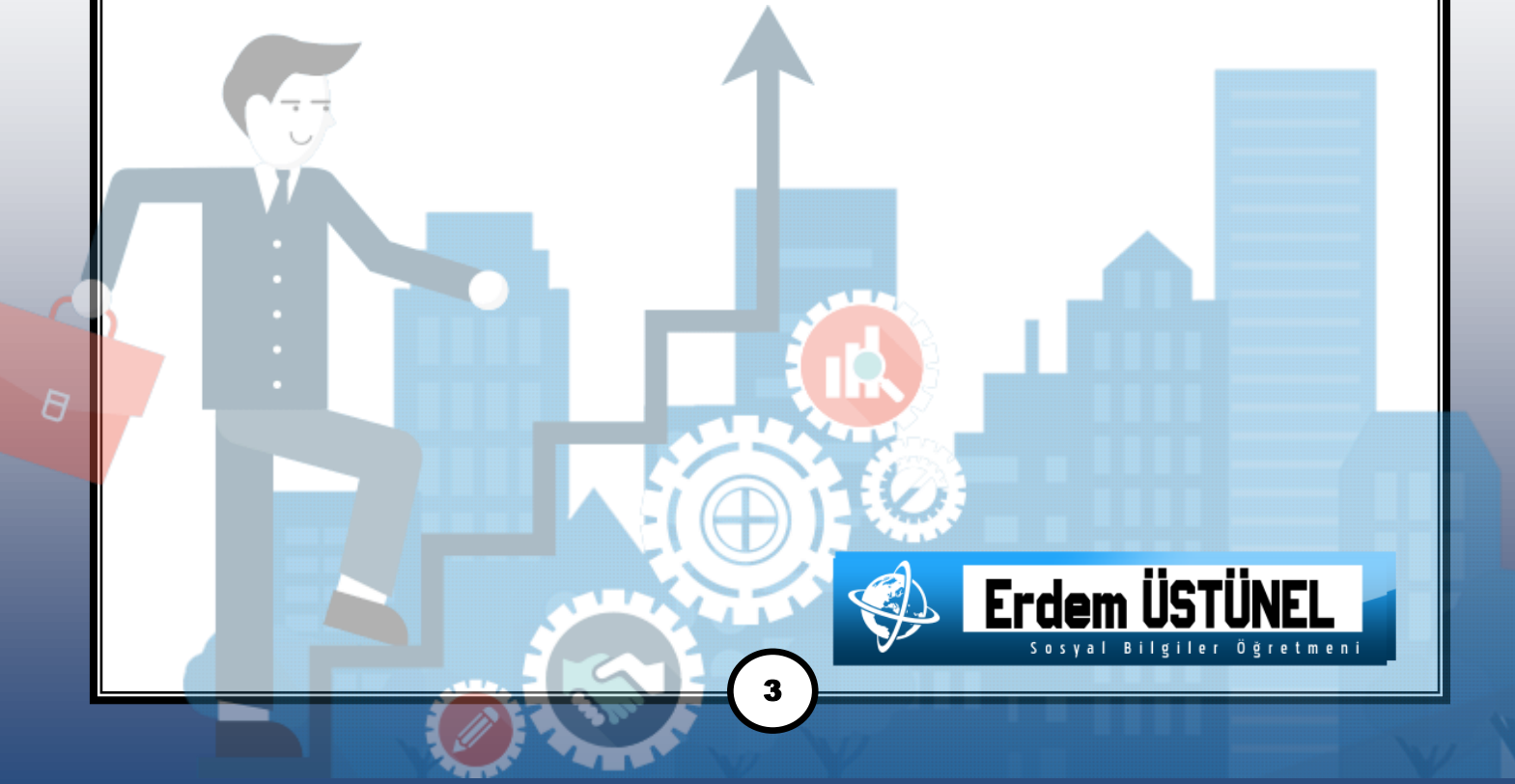
Bu durumun nedeni olarak

- I. Balkanlarda farklı ulusların yaşaması
II. Avrupalı devletlerin Balkan halkını kışkırtması
III. Balkanların coğrafi olarak Avrupa'ya yakın olması
gelişmelerinden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

CEVAP ANAHTARI

1	D
2	B
3	A
4	C
5	B
6	D
7	C
8	C
9	D
10	A
11	B
12	D
13	C

Erdem ÜSTÜNEL

Sosyal Bilgiler Öğretmeni